

UVgàndia

UNIVERSITAT DELS MAJORS - GANDIA
GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA: CONCEPTOS
BÁSICOS EN LA CREACIÓN Y APLICACIÓN DEL
DERECHO: TERMINOLOGÍA, PRINCIPIOS JURÍDICOS
FUNDAMENTALES Y FUENTES BÁSICAS EN EL
ORDENAMIENTO JURÍDICO ESPAÑOL.

Curs 2021-22

1. DADES BÀSIQUES

1	Mónica Martínez López-Sáez	Monica.Martinez-Lopez@uv.es
---	----------------------------	--

Horari de classes i dates de les sessions

Hora: 9.30-12.00

Idioma: Castellano

2.- RESUM/BREU DESCRIPCIÓ/JUSTIFICACIÓ DE LA MATÈRIA

L'assignatura és una introducció bàsica al Dret, un primer acostament a l'ordenament jurídic des d'una perspectiva que pretén aportar coneixements essencials de l'àmbit jurídic i el seu llenguatge d'especialitat. Aquesta introducció s'aproxima al Dret com a procés formatiu i informatiu, com a objecte de reflexió crítica, intentat oferir una preparació que permeta posar en relleu els pressupostos, característiques, condicionaments i implicacions del Dret. L'objectiu principal és contribuir a la comprensió, per part de l'estudiant, del paper del Dret en la societat, així com dels seus instruments fonamentals a nivell terminològic i funcional.

El contingut de "Introducció al Dret" gira entorn a diferents nuclis temàtics. El tema 1 sintetitza alguns conceptes imprescindibles per a abordar una primera anàlisi jurídica, aclarint nocions

bàsiques del Dret. Des de les eines conceptuals que ens ofereix el tema 1, analitzem, en els següents temes, no sols el Dret espanyol des d'una perspectiva orgànica i dogmàtica (tema 2) i des d'un acostament al llenguatge d'especialitat a través dels seus respectius gèneres jurídics (tema 3) sinó sobretot, analitzem les diferents funcions del Dret i les seues implicacions en la societat actual (temes 4-6). El tema 7 tanca el programa abordant les importants connexions entre el Dret i la Justícia, incidint especialment en l'aplicació dinàmica d'aquesta en el marc de l'ordenament jurídic espanyol. Amb aquest tema final es plantegen múltiples interrogants en analitzar casos reals posant en pràctica els coneixements adquirits.

L'anàlisi dels temes es complementa amb materials de lectura, amb la projecció d'extractes de pel·lícules, sèries i documentals, així com amb casos pràctics reals, per a així incentivar la reflexió i el debat des d'una perspectiva crítica dotada d'arguments jurídics. En definitiva es pretén proporcionar una aproximació al fenomen jurídic, connectant-lo amb la realitat soci-política-digital actual, incloent el tractament de temes i de problemes reals, facilitant i incentivant la comprensió i assimilació de conceptes i nocions jurídiques bàsiques, així com la capacitat crítica i argumentativa.

Castellano

La asignatura es una introducción básica al Derecho, un primer acercamiento al ordenamiento jurídico desde una perspectiva que pretende aportar conocimientos esenciales del ámbito jurídico y su lenguaje de especialidad. Esta introducción se aproxima al Derecho como proceso formativo e informativo, como objeto de reflexión crítica, intentado ofrecer una preparación que permita poner de relieve los presupuestos, características, condicionamientos e implicaciones del Derecho. El objetivo principal es contribuir a la comprensión, por parte del estudiante, del papel del Derecho en la sociedad, así como de sus instrumentos fundamentales a nivel terminológico y funcional.

El contenido de "Introducción al Derecho" gira entorno a distintos núcleos temáticos. El tema 1 sintetiza algunos conceptos imprescindibles para abordar un primer análisis jurídico, clarificando nociones básicas del Derecho. Desde las herramientas conceptuales que nos ofrece el tema 1, analizamos, en los siguientes temas, no sólo el Derecho español desde una perspectiva orgánica y dogmática (tema 2) y desde un acercamiento al lenguaje de especialidad a través de sus respectivos géneros jurídicos (tema 3) sino sobre todo, analizamos las diferentes funciones del Derecho y sus implicaciones en la sociedad actual (temas 4-6). El tema 7 cierra el programa abordando las importantes conexiones entre el Derecho y la Justicia, incidiendo especialmente en la aplicación dinámica de esta en el marco del ordenamiento jurídico español. Con este tema final se plantean múltiples interrogantes al analizar casos reales poniendo en práctica los conocimientos adquiridos.

El análisis de los temas se complementa con materiales de lectura, con la proyección de extractos de películas, series y documentales, así como con casos prácticos reales, para así incentivar la reflexión y el debate desde una perspectiva crítica dotada de argumentos jurídicos. En definitiva se pretende proporcionar una aproximación al fenómeno jurídico, conectándolo con la realidad socio-política-digital actual, incluyendo el tratamiento de temas y de problemas reales, facilitando e

incentivando la comprensión y asimilación de conceptos y nociones jurídicas básicas, así como la capacidad crítica y argumentativa.

Inglés

The course is a basic introduction to Law, a first approach to the Spanish legal system from a perspective that aims to provide essential knowledge of configuration and technical/specialized language. This introduction approaches the Law as a formative and informative process, as an object of critical reflection and tries to offer a groundwork that emphasizes its basis, characteristics, conditionings and implications. The main objective is to contribute to the student's understanding of the role of the law in society, as well as its fundamental instruments on a terminological and functional level.

The content of "Introduction to Law" revolves around different thematic areas. Unit 1 synthesizes some concepts that are essential for an initial legal analysis, clarifying basic notions of the Law. From the conceptual tools offered by Unit 1, we analyze, in the following units, not only Spanish Law from an organic and dogmatic perspective (Unit 2) and from a legal-linguistic approach through their respective legal genres (Unit 3) but above all, we analyze the different functions of the Law and its implications in today's society (Units 4-6). Unit 7 closes the program by addressing the important connections between Law and Justice, with special emphasis on the dynamic application of the latter within the framework of the Spanish legal system. This final unit raises many questions when analyzing real cases and putting into practice the knowledge acquired.

The analysis of the units is complemented with reading materials, with film screening, as well as with real case studies, in order to encourage reflection and debate from a critical perspective grounded on legal arguments. In short, the aim is to provide an approach to the legal phenomenon, connecting it with the current socio-political-digital reality, including the treatment of real issues and problems, facilitating and encouraging the understanding and assimilation of basic legal concepts and notions, as well as critical and argumentative skills.

3.- RESULTATS DE L'APRENTATGE

Valencià

Coneixements a adquirir / Destreses i habilitats a adquirir

Coneixements a adquirir:

- Conèixer i saber utilitzar de forma adequada la terminologia i els conceptes jurídics bàsics
- Familiaritzar-se amb les categories més importants que s'empren en les disciplines jurídiques positives

- Conèixer el contingut de la Constitució espanyola i el sistema de fonts.

Destreses i habilitats a adquirir:

- Reflexionar sobre el concepte del Dret en l'era actual
- Comprendre com es produeix, s'interpreta i s'aplica el Dret
- Saber aplicar el model constitucional al context soci-jurídic actual
- Disposar dels elements bàsics necessaris per a dur a terme una crítica del Dret
- Desenvolupar habilitats argumentatives, relacionades amb dilemes jurídic-morals
- Posar en pràctica els continguts teòrics impartits

Castellano

Conocimientos a adquirir / Destrezas y habilidades a adquirir

Conocimientos a adquirir:

- Conocer y saber utilizar de forma adecuada la terminología y los conceptos jurídicos básicos
- Familiarizarse con las categorías más importantes que se emplean en las disciplinas jurídico-positivas
- Conocer el contenido de la Constitución española y el sistema de fuentes.

Destrezas y habilidades a adquirir:

- Reflexionar sobre el concepto del Derecho en la era actual
- Comprender cómo se produce, se interpreta y se aplica el Derecho
- Saber aplicar el modelo constitucional al contexto socio-jurídico actual
- Disponer de los elementos básicos necesarios para llevar a cabo una crítica del Derecho
- Desarrollar habilidades argumentativas, relacionadas con dilemas jurídico-morales
- Poner en práctica los contenidos teóricos impartidos

Inglés

Knowledge acquired:

- Understand and know how to properly use basic legal terminology and concepts
- Become familiar with the most important notions used in the legal field.
- Know the content of the Spanish Constitution and the system of sources of law in the Spanish legal order.

Skills and abilities acquired:

- To reflect on the concept of law in the present era.
- Understand how law is produced, interpreted and applied
- Know how to apply the constitutional model to the current socio-legal context
- Carry out a critique of the law with legal arguments
- Develop argumentative skills, related to legal-moral dilemmas
- Putting into practice the theoretical contents learned

4- DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

UNITATS TEMÀTIQUES:

TEMA 1 ASPECTES INTRODUCTORIS DEL DRET

- 1.1. Concepte i funcions del Dret
- 1.2. Sistemes jurídics, famílies de Dret i ordenaments jurídics
- 1.3. Les branques del Dret
- 1.4. Les normes i la seua interpretació

TEMA 2 L'ORDENAMENT JURÍDIC ESPANYOL

- 2.1. Fuentes del Dret en l'ordenament jurídic espanyol
- 2.2. La Constitució espanyola
  - 2.1.1. Part orgànica
  - 2.1.2. Part dogmàtica
- 2.3. La constitucionalització del Dret Internacional i del Dret europeu en l'ordenament jurídic espanyol
- 2.4. Possibles senyals d'una identitat constitucional espanyola

TEMA 3 LLENGUATGES, GÈNERES JURÍDICS I LES SEUES ESPECIFICITATS

- 3.1. El llenguatge jurídic i els gèneres del Dret Públic
- 3.2. El llenguatge jurídic i els gèneres del Dret Privat
- 3.3. El llenguatge jurídic i els gèneres del Dret Europeu

TEMA 4: EL DRET COM A REGULADOR DE COMPORTAMENTS

- 4.1. El Dret repressiu
- 4.2. El Dret regulatiu/intervencionista
- 4.3. El Dret promocional

TEMA 5: EL DRET COM A MECANISME DE RESOLUCIÓ DE CONFLICTES

- 5.1. El concepte de conflicte jurídic i la funció jurisdiccional
- 5.2. Estudi de conflictes jurídics en temps de la Covid19.
- 5.3. Mecanismes alternatius de resolució de conflictes jurídics

TEMA 6: EL DRET COM A ORGANITZADOR, LEGITIMADOR I LIMITADOR DEL PODER

- 6.1. El Dret i els poders clàssics: el Govern, la Corona, el Parlament i el Jutge-intèrpret
- 6.3. El Dret i els poders emergents: la Banca, el Mercat i la Innovació Tecnològica

TEMA 7: EL DRET I LA (IN)JUSTÍCIA

- 7.1. El concepte de Justícia
- 7.2. La relació entre el Dret i la Justícia
- 7.3. Anàlisi i reflexió sobre casos (in)justos

UNIDADES TEMÁTICAS:

TEMA 1 ASPECTOS INTRODUCTORIOS DEL DERECHO

- 1.1. Concepto y funciones del Derecho
- 1.2. Sistemas jurídicos, familias de Derecho y ordenamientos jurídicos
- 1.3. Las ramas del Derecho
- 1.4. Las normas y su interpretación

TEMA 2 EL ORDENAMIENTO JURÍDICO ESPAÑOL

- 2.1. Fuentes del Derecho en el ordenamiento jurídico español
- 2.2. La Constitución española
  - 2.1.1. Parte orgánica
  - 2.1.2. Parte dogmática
- 2.3. La *constitucionalización* del Derecho Internacional y del Derecho europeo en el ordenamiento jurídico español
- 2.4. Posibles señas de una identidad constitucional española

TEMA 3 LENGUAJES, GÉNEROS JURÍDICOS Y SUS ESPECIFICIDADES

- 3.1. El lenguaje jurídico y los géneros del Derecho Público
- 3.2. El lenguaje jurídico y los géneros del Derecho Privado
- 3.3. El lenguaje jurídico y los géneros del Derecho Europeo

TEMA 4: EL DERECHO COMO REGULADOR DE COMPORTAMIENTOS

- 4.1. El Derecho represivo
- 4.2. El Derecho regulativo/intervencionista
- 4.3. El Derecho promocional

TEMA 5: EL DERECHO COMO MECANISMO DE RESOLUCIÓN DE CONFLICTOS

- 5.1. El concepto de conflicto jurídico y la función jurisdiccional
- 5.2. Estudio de conflictos jurídicos en tiempos del Covid19.
- 5.3. Mecanismos alternativos de resolución de conflictos jurídicos

TEMA 6: EL DERECHO COMO ORGANIZADOR, LEGITIMADOR Y LIMITADOR DEL PODER

- 6.1. El Derecho y los poderes clásicos: el Gobierno, la Corona, el Parlamento y el Juez-intérprete
- 6.3. El Derecho y los poderes emergentes: la Banca, el Mercado y la Innovación Tecnológica

TEMA 7: EL DERECHO Y LA (IN)JUSTICIA

- 7.1. El concepto de Justicia
- 7.2. La relación entre el Derecho y la Justicia
- 7.3. Análisis y reflexión sobre casos (in)justos

THEMATIC UNITS:

UNIT 1 INTRODUCTORY ASPECTS OF THE LAW

- 1.1. Concept and functions of the law
- 1.2. Legal systems, legal traditions and legal systems
- 1.3. The branches of law

1.4. Legal norms and their interpretation

UNIT 2 THE SPANISH LEGAL SYSTEM

2.1. Sources of Law in the Spanish legal system

2.2. The Spanish Constitution

2.1.1. Organic part

2.1.2. Dogmatic part

2.3. The constitutionalization of International Law and European Law in the Spanish legal system

2.4. Possible signs of a Spanish constitutional identity

UNIT 3 LEGAL LANGUAGE, LEGAL GENRES AND TERMINOLOGY

3.1. The legal language and genres of Public law

3.2. The legal language and genres of Private law

3.3. Legal language and genres in European law

UNIT 4: THE LAW AS A REGULATOR OF ADEQUATE SOCIAL BEHAVIOR

4.1. Repressive approach

4.2. Regulatory/interventionist approach

4.3. Promotional approach

UNIT 5: THE LAW AS A DISPUTE RESOLUTION MECHANISM

5.1. The concept of legal conflict and the jurisdictional function

5.2. Legal conflicts in the times of the Covid19 era

5.3. Alternative dispute resolution mechanisms

THEME 6: THE LAW AS AN ORGANIZING, LEGITIMIZING AND LIMITING FORCE VIS-À-VIS POWER

6.1. Law and the classic powers: the Government, the Crown, the Parliament and the Judge

6.3. Law and emerging powers: the Market, financial institutions and Big Tech

THEME 7: LAW AND (IN)JUSTICE

7.1. The concept of Justice

7.2. The relationship between Law and Justice

7.3. Analysis and discussion of (un)just cases

5- VOLUM DE TREBALL

ACTIVITATS A REALITZAR		Hores
Assistència a classes		30
Assistència activitats externes		5
El.laboració de treballs individuals		2
El.laboració de treballs en grup		0
Lectures de material complementari		13
TOTAL		50

6- METODOLOGIA DOCENT

Valencià
<ul style="list-style-type: none">
➤ Teoria: desenvolupament del temari en classes generalment amb suport PowerPoint i amb materials de lectura complementaris i opcionals dels quals es disposarà amb anterioritat a les classes
➤ Pràctica: els coneixements adquirits en les sessions teòriques es traslladaran a l'àmbit pràctic amb la visualització de documentals, sèries i pel·lícules que permeten el debat i la reflexió crítica sobre els temes abordats. A més, també es plantejaran en classe casos pràctics reals relacionats amb els continguts teòrics i es resoldran per mitjà de tècniques d'aprenentatge col·laboratiu i classe invertida.

Castellano
<ul style="list-style-type: none">
➤ Teoría: desarrollo del temario en clases generalmente con soporte PowerPoint y con materiales de lectura complementarios y opcionales de los que se dispondrá con anterioridad a las clases
➤ Práctica: los conocimientos adquiridos en las sesiones teóricas se trasladarán al ámbito práctico con la visualización de documentales, series y películas que permitan el debate y la reflexión crítica sobre los temas abordados. Además, también se plantearán en clase casos prácticos reales relacionados con los contenidos teóricos y se resolverán por medio de técnicas de aprendizaje colaborativo y clase invertida.

Inglés
<ul style="list-style-type: none">
➤ Theory: development of the curriculum in classes generally with PowerPoint support and with complementary and optional reading materials that will be available prior to the classes
➤ Practice: the knowledge acquired in the theoretical sessions will be transferred to the practical area with the viewing of documentaries, series and films that allow debate and critical reflection on the topics addressed. In addition, real practical cases related to the theoretical contents will also be presented in class and solved through collaborative learning techniques and inverted class.

7.- REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

REFERÈNCIES BÀSIQUES

Referència 1	ATIENZA, M., <i>El sentido del derecho</i> , Barcelona, Ariel, 2001.
Referència 2	LATORRE, A., <i>Introducción al Derecho</i> , Barcelona, Ariel, 2012.
Referència 3	OLLERO, A., <i>El derecho en teoría - Perplejidades jurídicas para crédulos</i> , <i>The Global Law Collection</i> , Pamplona, Aranzadi, 2007.
Referència 4	PÉREZ LUÑO, A.E., <i>Teoría del Derecho. Una concepción de la experiencia jurídica</i> , Madrid, Tecnos, 2010 (10ª ed.).
Referència 5	RODOTÀ, S., <i>La vida y las reglas. Entre el Derecho y el no Derecho</i> , Bolonia, Trotta, 2010.

REFERÈNCIES COMPLEMENTÀRIES

Referència 1	BAR CENDÓN, A., “España y la UE: objetivo ideológico y proyecto político (1978-2018)”, <i>Revista de derecho político</i> , nº 101, 2018 (Ejemplar dedicado a: <i>Monográfico con motivo del XL aniversario de la Constitución Española de 1978 (II)</i>), págs. 777-818.
Referència 2	FERNÁNDEZ-CORONADO, A., y PÉREZ ÁLVAREZ, S. (Dirs) <i>La protección de la salud en tiempos de crisis. Nuevo retos del bioderecho en una sociedad plural</i> , Valencia, Tirant lo Blanch, 2014.
Referència 3	JIMENA QUESADA, L., <i>Devaluación y blindaje del Estado social y democrático de Derecho</i> , Valencia, Tirant lo Blanch, 2017.
Referència 4	RIDAURA MARTÍNEZ, M.J., “La seguridad ciudadana como función del Estado”, <i>Estudios de Deusto: revista de la Universidad de Deusto</i> , Vol. 62, nº. 2, 2014, págs. 319-346.
Referència 5	RODOTÀ, S., <i>El derecho a tener derechos</i> , Bolonia, Trotta, 2014.
Referència 6	MORENO FUENTES, F.J. y DEL PINO, E. (Eds) <i>Las transformaciones territoriales y sociales del Estado en la edad digital</i> , 2020. Descarga gratuita del libro en PDF disponible en: http://www.cepc.gob.es/publicaciones/libros/colecciones?IDP=2842